

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової
адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

Циклова комісія музичних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з навчально-
виховної роботи
Павло ЯЛОВСЬКИЙ
« 04 » *серпня* 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічна практика в літніх оздоровчих таборах

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**
Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**
Спеціальність **014 Середня освіта (Музичне мистецтво)**
Освітньо-професійна програма **Музичне мистецтво**

Кременець – 2024

Галішевська Н. А. Виробнича практика (педагогічна практика в літніх оздоровчих таборах): робоча програма педагогічної практики для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Кременець, 2024. 13 с.

Розробник:

Галішевська Неллі Анатоліївна – викладач циклової комісії музичних дисциплін Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії музичних дисциплін.

Протокол від « 08 » серпня 2024 р. № 1

Голова циклової комісії Сергій ШЕГЕРА

1. Вступ

Виробнича практика (педагогічна практика в літніх оздоровчих таборах) практика займає важливе місце у системі підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. Вона виступає як зв'язок між теоретичною підготовкою майбутніх педагогів та їх практичною самостійною роботою в літніх оздоровчих таборах, надає професійний педагогічний досвід.

Програма «Виробнича практика (педагогічна практика в літніх оздоровчих таборах)» складена для навчання здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Музичне мистецтво) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів ECTS: 3	Галузь знань 01 Освіта	Нормативна
Змістових модулів – 3	014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	Рік підготовки: 3-й
Загальна кількість годин – 90	Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Музичне мистецтво)	Семестр: 6-й
Тижнів: 3	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Самостійна робота: 90 год. Вид контролю: залік 6-й семестр

3. Мета навчальної дисципліни

Метою практики є удосконалення професійно-педагогічних знань практикантів, навичок володіння методикою виховної роботи з дітьми та підлітками в літній період у дитячих оздоровчих таборах, пришкільних майданчиках, в таборах праці та відпочинку; включення здобувачів фахової передвищої освіти у різні види культурно-дозвіллевої, організаційно-педагогічної та виховної роботи, що мають чітко сформульовані завдання, сприяють успішному становленню майбутнього фахівця.

Завдання практики:

- визначати мету і завдання виховної роботи з дітьми в умовах оздоровчих таборів, пришкільних майданчиків, трудових об'єднань школярів;
- складати план роботи загону на табірну зміну, щоденний план роботи з урахуванням інтересів та індивідуальних особливостей дітей;
- співпрацювати з органами дитячого самоуправління в дитячих колективах;
- організовувати і проводити різноманітні форми виховної роботи з дітьми в оздоровчих таборах;
- організовувати колективну, групову та індивідуальну роботу; налагоджувати дружні відносини з вихованцями в специфічних табірних умовах;
- аналізувати досвід своєї педагогічної діяльності.

Бази практик – літні табори оздоровлення та відпочинку для дітей і підлітків; табори відпочинку для дітей та підлітків-інвалідів; табори відпочинку для дітей-сиріт; табори екологічного спрямування; табори оздоровлення та відпочинку підлітків з девіантною поведінкою тощо

У результаті проходження педагогічної практики у літніх оздоровчих закладах у здобувача фахової передвищої освіти формуються такі компетентності:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8 Здатність використовувати інформацію та комунікаційні технології.

СК1 Здатність враховувати в освітньому процесі вікові особливості учнів.

СК2 Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.

СК3 Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.

СК4 Здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання.

СК5 Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі.

СК6 Здатність до формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів.

СК7 Здатність до спілкування з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою педагогічного супроводу.

СК8 Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня відповідно до його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

СК9 Здатність до планування освітнього процесу в межах посадових обов'язків.

СК10 Здатність до організації процесу навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти.

СК11 Здатність до використання освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК12 Здатність до моніторингу педагогічної діяльності та визначення власних професійних потреб.

СК13 Здатність розвивати мовно-комунікативну компетентність учнів.

СК14 Здатність до формування в учнів відповідального ставлення до інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій та безпечного їх використання.

СК15 Здатність до попередження булінгу та протидії різними проявами насильства.

СК16 Здатність до інтеграції знань з педагогіки, психології, музичного мистецтва, синтезу мистецтв, інших навчальних предметів та їх застосування у процесі виконання професійних завдань.

СК17 Здатність до використання в освітньому процесі національних та світових систем музичного виховання учнівської молоді, підходів, принципів, методів і форм проведення уроків музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво»; володіння програмним інструментарієм дистанційної музичної освіти.

СК18 Здатність впроваджувати здоров'язберезувальні технології розвитку особистості засобами музичного мистецтва та працювати з учнями з особливими освітніми потребами.

СК19 Здатність до вокальної, диригентсько-хорової та інструментальної інтерпретації музичних творів.

СК20 Здатність до здійснення дослідницької і навчально-пізнавальної діяльності та презентації її результатів.

СК21 Здатність застосовувати набуті хореографічно-виконавські навички у професійній діяльності.

СК22 Здатність до здійснення організаційної, педагогічної, навчально-тренувальної, постановочно-репетиційної та концертно-гастрольної діяльності керівника дитячого хореографічного колективу з урахуванням його професійної та творчої специфіки.

СК23 Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у вокально-виконавській діяльності.

СК24 Здатність організувати сольну і колективну вокально-виконавську діяльність учнів різних вікових груп.

Програмні результати навчання

РН1 Здійснювати професійну діяльність державною мовою як усно, так і письмово.

РН2 Застосовувати ефективні моделі міжособистісної комунікації як в професійній діяльності, так і поза її межами.

РН3 Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб.

РН4 Враховувати вікові особливості учнів в освітньому процесі для забезпечення його ефективності.

РН5 Забезпечувати досягнення результатів навчання, визначених Державними стандартами освіти та типовими освітніми програмами.

РН6 Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі.

РН7 Організувати освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання.

РН8 Сприяти формуванню мотивації учнів до навчання.

РН9 Використовувати ефективні форми, засоби і стратегії комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями.

РН10 Планувати освітній процес залежно від мети, індивідуальних особливостей учнів, специфіки діяльності закладу освіти.

РН11 Застосовувати інновації у професійній діяльності.

РН12 Оцінювати власну педагогічну діяльність відповідно до визначених критеріїв.

РН13 Формувати в учнів здатність до конструктивної міжособистісної взаємодії.

РН14 Формувати в учнів здатність використовувати інформаційнокомунікаційні та цифрові технології для вирішення навчальних завдань.

РН15 Застосовувати основні стратегії поведінки щодо попередження булінгу та протидії різним проявам насильства

РН16 Володіти теоретико-методологічними знаннями у галузі музичного мистецтва, принципами та закономірностями організації музично-освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти; враховувати у процесі музичного навчання та виховання учнів їх індивідуальні та вікові особливості, освітні потреби.

РН17 Демонструвати виконавські навички гри на музичних інструментах.

РН18 Володіти ключовими навичками хорового диригування для здійснення диригентсько-виконавської діяльності та організації вокально-хорової роботи школярів.

РН19 Уміти виконувати вокальні твори різних епох, стилів, жанрів.

РН20 Виявляти здатність до запису нотного тексту, гармонізації мелодичної лінії музичних творів, створення власного акомпанементу шкільного пісенного репертуару.

РН21 Здійснювати дослідницьку і навчально-пізнавальну діяльність у сферах психології, педагогіки, музичної педагогіки та використовувати її результати у професійній діяльності.

РН22 Демонструвати достатньо високий рівень виконавсько-хореографічної майстерності, навички відтворення техніки, стилю, манери виконання основних елементів різних видів танцю.

РН23 Уміти створювати танцювальні номери та реалізовувати їх з дитячим хореографічним колективом, враховуючи вікові та індивідуальні особливості дітей.

РН24 Виявляти здатність до запису нотного тексту, гармонізації мелодичної лінії музичних творів, створення власного акомпанементу шкільного пісенного репертуару.

РН25 Здійснювати дослідницьку і навчально-пізнавальну діяльність у сферах психології, педагогіки, музичної педагогіки та використовувати її результати у професійній діяльності.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організаційно-педагогічна робота

- ознайомлення з усталеними традиціями загону і табору;
- формування загонів, ознайомлення зі складом загону, перевірка рівня підготовки дітей до виїзду та перебування в оздоровчому таборі;
- планування роботи на основі орієнтовного календарного плану роботи загону;
- робота з активом, з органами самоуправління в дитячому колективі, організація та проведення настановних зборів у дитячому колективі (збір-вогник «Будьмо знайомі», організаційний збір, збір-планування);

Змістовий модуль 2. Виховна робота

- пізнавальний напрямок роботи (розвиток пізнавальних інтересів, спостережливості у дітей, формування світогляду засобами пізнавальних подорожей, естафет, усних журналів, проведення дидактичних, сюжетно-рольових ігор, концертів, фестивалів, хореографічних конкурсів тощо);
- формування національної самосвідомості, виховання в дітей та підлітків любові до рідного краю, до свого народу (інформування, конкурси, вивчення народних звичаїв та обрядів, фестивалів українських народних пісень, ігор, масовок, вогнищ);
- музично-естетичне виховання (вокальна, диригентсько-хорова та інструментальна інтерпретація музичних творів, вокальні та хореографічні конкурси, організація педагогічної, навчально-тренувальної, постановочно-репетиційної та концертної діяльності дітей у сфері мвокального та хореографічної діяльності, розвиток хореографічно-виконавських та вокально-виконавських навичок у дітей);
- трудове виховання (самообслуговування, трудові десанти та операції, збір лікарських рослин, гіллячкового корму, збереження майна, бесіди про працю, про людей праці);

- моральне виховання дітей (бесіди, брейн-ринги про гуманізм, дружбу і товаришування, про культуру поведінки, діяльність постів доброти і милосердя);

- військово-патріотична, музично-хореографічна, туристсько-краєзнавча робота, спортивна і оздоровчо-гігієнічна робота (концерти, конкурси, туристичні походи, походи вихідного дня, походи по місцях бойової та трудової слави, пошукова робота, зустрічі з ветеранами війни, визволителями України, спортивні змагання, рухливі ігри, купання, дотримання і виконання режимних моментів, загартовування).

Змістовий модуль 3. Культурно-дозвілєва, натуралістична і природоохоронна робота

- організація музично-творчої роботи, розвиток творчих здібностей (вокальні та хореографічні конкурси, конкурси малюнків, фестивалі читців, співаків, танцюристів, тіньовий та ляльковий театри, робота гуртків художньої самодіяльності, уміння створювати танцювальні та вокальні номери);

- екскурсії в природу, виставки-конкурси «Витвори природи», бесіди про природу і раціональне використання її ресурсів, організація трудових десантів із озеленення території, діяльність «зелених», «голубих» патрулів та інше.

Під час педагогічної практики у літніх оздоровчих таборах здобувачі фахової передвищої освіти беруть участь у виробничих нарадах, педагогічних радах, вивчають і аналізують досвід кращих педагогів-організаторів, вихователів, ведуть педагогічний щоденник, документацію практиканта.

5. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	К-сть годин
Змістовий модуль 1. Організаційно-педагогічна робота		
1.1.	Зустріч дітей, знайомство з загonom, вожатими.	2
1.2.	Упорядкування житлових приміщень.	2
1.3.	Побудова плану-сітки роботи загону на зміну.	2
1.4.	Формування органів дитячого самоврядування.	2
1.5.	Ознайомлення дітей з режимом дня, правилами особистої гігієни та самообслуговування.	2
1.6.	Виготовлення символів загону.	2
Змістовий модуль 2. Виховна робота		
2.1	Вивчення попереднього досвіду дітей, рівень їх умінь та навичок.	2
2.2	Формування національної самосвідомості, виховання в дітей та підлітків любові до рідного краю, до свого народу	4
2.3	Музично-естетичне виховання. Розвиток хореографічно-виконавських та вокально-виконавських навичок.	4
2.4.	Трудове виховання. Бесіди про працю про людей праці,	4

	трудоі десанти.	
2.5.	Моральне виховання. Брейн-ринги про гуманізм, дружбу і товаришування.	4
2.6.	Залучення дітей до різних видів виховної діяльності (музично-хореографічна, туристсько-краєзнавча робота, спортивна і оздоровчо-гігієнічна робота).	16
Змістовий модуль 3. Культурно-дозвіллева діяльність		
3.1	Організація музично-творчої роботи, розвиток творчих здібностей.	22
3.2.	Організація відпочинку, екскурсії в природу, виставки-конкурси.	22
Всього		90

6. Методи навчання

Аналіз, спостереження, індукція, дедукція, підготовка навчальних матеріалів, бесіда, розповідь, художньо-педагогічний аналіз музичних творів, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів освіти.

7. Методи контролю

Поточний (відвідування керівником практики, методичтом, директором табору проведених заходів, аналіз роботи практиканта в різних видах діяльності), перевірка якості оформлення документації практики, залік

8. Звітна документація педагогічної практики в літніх оздоровчих таборах

1. План-сітка роботи загону на табірну зміну.
2. Щоденник педагогічної практики з індивідуальним планом роботи практиканта та обліком його роботи, звітом про педагогічну практику та характеристикою роботи практиканта з оцінкою.
3. Конспекти виховних, розважальних, спортивних заходів, погоджені заступником директора.
4. Психолого-педагогічну характеристику на дитину
5. Наочні матеріали для презентації практики.

9. Критерії оцінювання навчальної дисципліни здобувачів фахової перед вищої освіти

Оцінка «5» («відмінно»): здобувач фахової передвищої освіти виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь здобувача фахової передвищої освіти повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у

виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.

Оцінка «4» («добре»): здобувач фахової передвищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка «3» («задовільно»): здобувач фахової передвищої освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка «2» («незадовільно»): здобувач фахової передвищої освіти не має мінімально достатніх знань з дисципліни погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань у практичних ситуаціях; демонструє; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

10. Методичне забезпечення

Навчально-методичні посібники, періодичні видання, аудіо- та відеоматеріали, зразки документації практики.

11. Зразки допоміжних матеріалів і документації практики

Елементи прикладної методики роботи літнього оздоровчого табору

1) Орієнтовна план-сітка роботи табору

1. Заїзд, знайомство з територією табору, його традиціями. Вечір знайомств.

2. Збір-знайомство з колективом вихователів. Гра «Ромашка». Дискотека.

3. Збір із планування. Ділова гра «Лідер», Вечір-гра «Два кораблі».

4. Урочисте відкриття табірної зміни. Вогнище. Вечір танців.

5. Робота гуртків. Конкурс «Алло, ми шукаємо таланти». Перегляд кінофільмів.

6. Відкриття малих олімпійських ігор, спортивна гра на місцевості «Пакет», Вечір туристичної пісні.

7. Спортивні змагання. Свято Нептуна. Дискотека.

8. Спортивні змагання. Конкурси на лісовій галявині.

9. Перегляд кінофільму. Закриття малих олімпійських ігор. Конкурс «Приємного апетиту». Інсценізація української народної казки.

10. Національно-патріотичне свято «Нашому роду нема переводу».

11. День іменинника. Лялькова вистава. Конкурс на кращу танцювальну пару.
12. Родинне свято. Зустріч з батьками. Дискотека.
13. Конкурс на асфальті. Свято «Подорож у країну ввічливості».
14. Свято квітів. Конкурс на кращу історію про квітку. Конкурс на кращу ікебану. Обирання королеви квіtkового балу. Конкурс «Веселий експрес».
16. Клуб «Що? Де? Коли?» Майстерня мод. Танцювальний марафон.
17. Гра-справа «Місто веселих майстрів». Рейд «Тут і там ходить хлопчик Помагай».
18. День гумору. Свято «Веселий ярмарок». Перегляд кінофільму.
19. Заочна подорож країнами світу. Оздоровчий похід. Вечір ігор, загадок та скоромовок.
20. День казкових витівок. Конкурс телепередач.
21. Конкурс «Ну-мо, дівчата». Конкурс «Міс загону».
22. Конкурс «Ну-мо, хлопці». Свято «Козацькі забави». Дискотека.
23. Конкурс молодих поетів. Анкетування стосовно табірної сезону.

Прощальне вогнище.

Зразки оформлення документації педагогічної практики в літніх оздоровчих таборах

1) Орієнтовна схема звіту практиканта про роботу в літньому дитячому оздоровчому таборі

1. В якому оздоровчому таборі (іншому закладі) і ким працював? Скільки днів відпрацював?
  2. Контингент дітей в загоні (кількість, вік, міські, сільські і т.п.).
  3. Звіт проведеної практикантом роботи в таборі (робота в перші дні, підготовка до прийому дітей, прийом дітей, організація дитячого колективу, планування роботи).
  4. Аналіз проведеної роботи з дітьми (по розділах плану виховної роботи).
  5. Висновки і пропозиції щодо поліпшення підготовки до роботи в оздоровчих таборах.
  6. Перелік матеріалів, які додаються до звіту.
- Звіт підписується практикантом і затверджується старшим вожатим (керівником установи).

2) Орієнтовна схема характеристики роботи практиканта в літніх оздоровчих таборах

1. Упродовж якого часу (зміни) працював практикант з дітьми у таборі.
2. Знання практикантом методів і форм роботи, уміння реалізувати їх в практичній діяльності.
3. Уміння планувати виховну роботу з дітьми. Виконання наміченого плану.
4. Підхід до дітей, уміння організувати дитячий колектив і зацікавити його.
5. Реалізація завдань виховної роботи, забезпечення дисципліни в загоні.
6. Дисциплінованість, організованість практиканта і ставлення його до роботи.

7. Недоліки в роботі практиканта.

8. Оцінка за практику.

Характеристику підписує і завіряє печаткою начальник табору.

3) *Характеристика тимчасового дитячого колективу*

1. Назва колективу.

2. Кількість членів колективу.

3. Розподіл за гендерною ознакою.

4. Середній вік учасників.

5. Аналіз основних ознак колективу (мета, спільна діяльність, органи самоврядування, рівень згуртованості колективу).

6. Взаємодія з вихователем.

7. Співпраця з іншими колективами.

8. Досягнення роботи з колективом.

9. Основні проблеми, з якими довелося зустрітися при роботі з тимчасовим колективом.

10. Висновки та пропозиції щодо подальшої роботи з організації тимчасового колективу.

12. Рекомендована література

1. Бартків О. С. Організація літньої педагогічної практики в літніх оздоровчих таборах. Луцьк : ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2006. 98 с.

2. Бартків О. С. Дитяче літо в оздоровчому таборі: навчально-методичне видання. Луцьк : ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2012. 270 с.

3. Горбинко В. М. Концепція діяльності дитячого оздоровчого табору. *Практична психологія та соціальна робота*. 2005. № 6. С. 57-60.

4. Масляк І.П., Мамешина М.А. Педагогічна практика в загальноосвітніх навчальних закладах : навч.-метод. посіб. для студентів вищ. навч. закл. фіз. культури, Харків. держ. акад. фіз. культури. Харків : Бровін О. В., 2014. 217 с.

5. Джус О. В. Літня виробнича педагогічна практика в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку: робочий зошит. Вид. 2-е, доповнене і перероблене. Івано-Франківськ: НАІР, 2015. 132 с.

6. Закон України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» від 4 вересня 2008 р. № 375-VI. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/375-17> (дата звернення : 20.06.2023 р.).

7. Ковальчук В. М. Літня виробнича практика студентів III курсу університету : програма і методичні рекомендації. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2010. 68 с.